

รายงานสถานการณ์ภาพรวมสินค้าข้าวในสิงคโปร์

1. ภาพรวมสถานการณ์

1.1. สถานการณ์ตลาดและแนวโน้มการบริโภค

สิงคโปร์มีพื้นที่สำหรับการทำเกษตรกรรมเพียงร้อยละ 3 ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ ซึ่งการเพาะปลูกจะเป็นสินค้าประเภทผักเพียงอย่างเดียว และมีการเลี้ยงปศุสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงปลา ไก่ไข่ กุ้ง และปู เท่านั้น สินค้าอาหารมากกว่าร้อยละ 90 จึงยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้าจากประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะข้าวซึ่งเป็นหนึ่งในอาหารหลักของชาวสิงคโปร์ โดยตั้งแต่ปี 2558 – 2562 สิงคโปร์มีการนำเข้าข้าวโดยเฉลี่ยปีละ 335,200 ตัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้าวหอมมะลิและข้าวอินทรีย์ เนื่องจากชาวจีนในสิงคโปร์นิยมบริโภคข้าวหอมมะลิ และแรงงานส่วนมากในสิงคโปร์ ที่มาจากอินเดีย ปากีสถาน และบังกลาเทศ นิยมบริโภคข้าวอินทรีย์

1.2. สถานการณ์การผลิตภายในประเทศ ความต้องการนำเข้า

ในสิงคโปร์ไม่มีการผลิตสินค้าข้าว เนื่องการข้อจำกัดทางด้านพื้นที่ อย่างไรก็ตาม สิงคโปร์ได้มีการจัดตั้งศูนย์วิจัยข้าว Temasek Life Sciences Laboratory (TLL) นำโดย Dr. Yin Zhongchao เพื่อการวิจัยและพัฒนาสายพันธุ์ข้าว โดยมีการศึกษาและพัฒนาข้าวกล้องสายพันธุ์หอมมะลิ เป็นพันธุ์แรกของสิงคโปร์โดยใช้ชื่อว่า "Temasek Rice" ซึ่งใช้เวลาในการพัฒนาและทดลองมากกว่า 8 ปี ที่ประเทศอินโดนีเซีย โดยการผสมพันธุ์ข้าวหอมมะลิกับข้าวสายพันธุ์อื่นๆ อีก 5 สายพันธุ์ ส่วนคุณสมบัติทางกายภาพประกอบด้วย การทนแล้ง สามารถปลูกในพื้นที่ที่มีน้ำน้อยได้ ทนน้ำท่วม สามารถแช่น้ำได้นาน 2 สัปดาห์ อีกทั้งทนต่อโรคศัตรูพืชประเภทแบคทีเรียและเชื้อรา ลำต้นลำเตี้ยแข็งแรง ทนต่อกระแสมแรงได้ดีไม่ล้มง่าย ที่สำคัญคือ ให้ผลผลิตสูงเฉลี่ยไร่ละ 1 ตัน ซึ่งมากกว่าข้าวโดยทั่วไปถึง 4 เท่า นอกจากนี้ เมื่อเดือนสิงหาคม 2560 Temasek Rice ยังได้รับรางวัล Science and Technology Ambassadors Award ของ The Association of South-East Asian Nations (ASEAN) ในงานครบรอบ 50 ปีของอาเซียน โดยมีการมอบรางวัลให้แก่นักวิทยาศาสตร์และเกษตรกรชาวนา 15 แห่งทั่วภูมิภาคอาเซียน และได้เริ่มมีการวางจำหน่ายแล้วในซูเปอร์มาร์เก็ต Singapore MEIDI YA และ NTUC FairPrice บางสาขา อย่างไรก็ตาม ปริมาณข้าวที่ผลิตได้ยังคงไม่พอเพียงกับความต้องการในการบริโภคภายในประเทศ สิงคโปร์ยังคงต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าวจากประเทศคู่ค้า

1.3. ข้อมูลสถิติการค้าที่สำคัญ

มูลค่าการนำเข้าข้าว (HS1006) ของสิงคโปร์ จากประเทศคู่ค้า 5 อันดับแรก ปี 2561 – 2563 (ม.ค. - มี.ค.)

ลำดับ	ประเทศคู่ค้า	2561		2562		2563 (ม.ค. - มี.ค.)		ส่วนแบ่งตลาด		การเปลี่ยนแปลง (%)	
		พันเหรียญสหรัฐ	ปริมาณ (พันตัน)	พันเหรียญสหรัฐ	ปริมาณ (พันตัน)	พันเหรียญสหรัฐ	ปริมาณ (พันตัน)	2562	2563 (ม.ค. - มี.ค.)	62/61	63/62 (ม.ค. - มี.ค.)
	โลก	223,837	288	238,538	323	67,875	92	100.00	100.00	6.57	27.64
1	ไทย	106,513	109	101,186	97	29,494	27	42.42	43.45	- 5.00	32.70
2	อินเดีย	49,146	75	54,646	89	15,598	27	22.91	22.98	11.19	26.44
3	เวียดนาม	45,031	77	51,059	94	14,508	27	21.40	21.37	13.39	21.36
4	ญี่ปุ่น	6,700	3	7,862	4	2,181	1	3.30	3.21	17.34	29.78
5	กัมพูชา	4,622	6	6,523	8	1,431	2	2.73	2.11	41.11	35.37

มูลค่าและปริมาณการนำเข้าข้าว ของสิงคโปร์ แยกตามประเภท HS Code 2561 - 2563 (ม.ค. - มี.ค.)

HS Code	รายการ	2561		2562		2563 (ม.ค. - มี.ค.)		ส่วนแบ่งตลาด		การเปลี่ยนแปลง	
		พันเหรียญ สหรัฐฯ	ปริมาณ (พันตัน)	พันเหรียญ สหรัฐฯ	ปริมาณ (พันตัน)	พันเหรียญ สหรัฐฯ	ปริมาณ (พันตัน)	2562 (ม.ค. - มี.ค.)	2563 (ม.ค. - มี.ค.)	62/61	63/62 (ม.ค. - มี.ค.)
1006	ข้าว	223,837	288	238,538	323	78,212	115	100	100	6.57	27.64
10063099	ข้าวกล้อง อื่นๆ	115,840	159	137,004	213	44,911	77	57.43	54.47	18.27	15.79
10063040	ข้าวหอมมะลิ	59,064	49	59,216	48	18,238	15	24.82	26.75	0.26	56.60
10063091	ข้าวเหนียว	23,695	44	15,629	29	5,041	10	6.55	6.74	-34.04	11.55
10062090	ข้าวกล้องหอมมะลิ	8,444	6	10,028	6	2,765	2	4.20	4.03	18.77	15.85
10063030	ข้าวเหนียว	6,319	10	6,177	8	4,456	7	2.59	3.89	-2.25	127.71
10064090	ปลายข้าว (Broken Rice)	5,972	16	5,623	15	1,342	4	2.36	1.98	-5.84	31.20
10062010	ข้าวกล้องหอมมะลิ (สีน้ำตาล)	4,502	3	4,861	3	1,456	1	2.04	2.14	7.97	44.16

ที่มา : Global Trade Atlas

2. โอกาส อุปสรรค และความท้าทาย

โอกาสสินค้าข้าวไทยในสิงคโปร์

- เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2563 รัฐบาลสิงคโปร์ประกาศยกระดับการเตือนภัยโรคระบาด Disease Outbreak Response System Condition (DORSCON) ขึ้นมาอยู่ในระดับสีส้มจากเดิมระดับสีเหลือง เนื่องจากมีผู้ป่วยชาวสิงคโปร์ที่ติดเชื้อไวรัส COVID-19 หลายรายไม่มีประวัติการเดินทางไปยังประเทศจีน ก่อให้เกิดอาการตื่นตระหนกในกลุ่มชาวสิงคโปร์และผู้ที่มีถิ่นพำนักในสิงคโปร์บางส่วน และมีการกักตุนอาหารประเภทสินค้ากระดาษชำระ ข้าวสาร บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ผักและผลไม้ ส่งผลให้ซูเปอร์มาร์เก็ตต่างๆ ขาด Stock สินค้าชั่วคราว ทั้งนี้ หลังจากเหตุการณ์ดังกล่าว รัฐมนตรีการค้าและอุตสาหกรรมสิงคโปร์ นาย Chan Chun Sing ออกมาประกาศไม่ให้ประชาชนตื่นตระหนก เนื่องจากสิงคโปร์ยังมีสินค้าและอาหารใน Stock เพียงพอสำหรับการบริโภค โดยเฉพาะสินค้าข้าวที่สิงคโปร์มีกฎระเบียบเรื่อง Stockpile ของข้าว เพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน
- ผู้บริโภคชาวสิงคโปร์นิยมบริโภคข้าว โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิจากไทย ที่มีคุณภาพดีกว่าข้าวจากประเทศอื่นๆ
- แนวโน้มการบริโภคข้าวกล้องในสิงคโปร์ ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากการรณรงค์ให้บริโภคข้าวกล้องแทนข้าวขาวของรัฐบาลสิงคโปร์ เพื่อลดอัตราผู้ป่วยโรคเบาหวานในสิงคโปร์
- รัฐบาลสิงคโปร์เริ่มมีการประชาสัมพันธ์ข้าว Low GI มากขึ้น เพื่อเป็นอีกทางเลือกให้แก่ผู้บริโภคที่ไม่นิยมการบริโภคข้าวกล้อง เนื่องจากความแข็งของข้าวกล้องที่มีมากกว่าข้าวหอมมะลิ ทำให้ผู้บริโภคยังคงบริโภคข้าวหอมมะลิ เนื่องจากติดใจในรสชาติและความนุ่มของข้าวหอมมะลิ

อุปสรรคและความท้าทาย

- การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 อาจส่งผลกระทบต่อ การขนส่งสินค้าข้าวมายังสิงคโปร์ เนื่องจากการหยุดให้บริการชั่วคราวของภาคการขนส่ง
- ในปัจจุบันข้าวหอมมะลิของไทยมีสัดส่วนเกือบ 50% ในตลาดสิงคโปร์ อย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่าข้าวไทยจะมี ส่วนแบ่งตลาดที่สูง แต่ด้วยราคาข้าวไทยที่สูงขึ้น ทำให้ผู้บริโภคนิยมหันไปบริโภคข้าวหอมมะลิและ ข้าวขาวจากประเทศอื่นที่มีราคาถูกกว่าแทน
- ราคาข้าวยังเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการนำเข้าข้าวหอมมะลิไทยมายังสิงคโปร์ โดยหากราคาข้าวหอม มะลิไทยยังคงปรับตัวสูงขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อผู้นำเข้าหันไปนำเข้าข้าวขาวจากกัมพูชาและเวียดนาม แทน

3. กลยุทธ์เจาะตลาดและแผนงานหลักด้าน

- การจัดกิจกรรม Healthy Rice Campaign และกิจกรรมเจรจาธุรกิจระหว่างผู้ผลิตสินค้าของไทยและ ผู้นำเข้าสิงคโปร์
- เข้าร่วมงานแสดงสินค้าอาหารในสิงคโปร์ เช่น Asia Pacific Food Expo และ Singapore Food Expo
- การทำประชาสัมพันธ์ข้าว กข.43 ในสิงคโปร์ เพื่อตอบสนองความต้องการด้านข้าวเพื่อสุขภาพใน สิงคโปร์
- จัดเทศกาลลดราคาสินค้าอาหารไทย ผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น RedMart เป็นต้น

4. ข้อเสนอแนะ/ประเด็นที่ต้องเฝ้าระวัง (อาทิ GSP FTAs การเมือง การเลือกตั้ง ภัยพิบัติ ฯลฯ)

- 4.1 การนำเข้าข้าวในสิงคโปร์ถูกควบคุมโดยกฎหมาย Price Control (Rice) 1990 และ Price Control Act (Chapter 244) ซึ่งออกโดย Ministry of Trade and Industry โดยกำหนดว่า ผู้นำเข้าข้าวจะต้อง ดำเนินการตามระเบียบการควบคุมข้าวในสิงคโปร์ ดังนี้
- 4.1.1 ผู้นำเข้าต้องเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในสิงคโปร์เท่านั้น
- 4.1.2 ผู้นำเข้าจะต้องขอใบอนุญาตนำเข้าจากหน่วยงาน Enterprise Singapore (ESG) ซึ่งเป็น หน่วยงานที่ควบคุมกำกับดูแลการนำเข้าข้าวในสิงคโปร์ โดยใบอนุญาตการนำเข้าข้าว แบ่ง ออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

อันดับ	ประเภทของใบอนุญาต	ประเภทข้าว
1	ใบอนุญาตเพื่อการนำเข้าสำหรับค้าส่ง ที่เป็น Stockpile Grade Rice	นำเข้า ข้าวขาว(White Rice, Hom Mali Rice) Basmati Rice, Parboiled Rice และ Ponni Rice และ ผู้นำเข้าต้องอยู่ในระบบ Rice Stockpile Scheme (RSS)
2	ใบอนุญาตเพื่อการนำเข้าสำหรับค้าส่ง ที่เป็น Non-Stockpile Grade Rice	นำเข้า ข้าวเหนียว Brown Rice, Red Rice, Cargo Rice และ Wild Rice
3	ใบอนุญาตนำเข้าเพื่อการส่งออกต่อ (Re-Export)	นำเข้าข้าวเพื่อการส่งออกต่อเท่านั้น สินค้าจะต้องเก็บที่ Free Trade Zone (FTZ)
4	ใบอนุญาตเพื่อการนำเข้าสำหรับการผลิต	นำเข้าข้าวขาวหัก 100% สำหรับการผลิตสินค้า
5	ใบอนุญาตเพื่อการค้าส่งสินค้าข้าว	ไม่สามารถนำเข้าข้าวจากต่างประเทศใบอนุญาตนี้สำหรับพ่อค้าที่ทำการค้าส่งสินค้า ข้าวทุกประเภทเพื่อจำหน่ายในสิงคโปร์

- 4.1.3 ผู้นำเข้าข้าวในสิงคโปร์จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดเรื่องการเก็บสต็อกข้าวในสิงคโปร์ Rice Stockpile Scheme (RSS) ตามกฎหมาย Price Control (Rice) 1990 และ Price Control Act (Chapter 244) เพื่อให้มีข้าวในตลาดเพียงพอสำหรับการบริโภคภายในประเทศ
- 4.1.4 กฎหมายการสต็อกข้าว ผู้นำเข้าข้าวหอม ข้าวขาว ข้าวหัก Basmati Rice, Parboiled Rice และ Ponni Rice ต้องทำการสำรองข้าวสารไว้ในปริมาณ 2 เท่าของปริมาณที่นำเข้ามาในแต่ละเดือน โดยมีการกำหนดปริมาณการนำเข้าขั้นต่ำ 50 เมตริกตัน/เดือน สำหรับข้าวกล้อง (Brown Rice) และข้าวเหนียว (Glutinous Rice) ต้องทำการสำรองไว้ 5 เมตริกตัน/เดือน โดยการสำรองข้าวผู้นำเข้าจะต้องเก็บข้าวสารไว้ที่โกดังสินค้าของรัฐบาล Singapore Storage & Warehouse Pte. Ltd. (SSW) เท่านั้น
- 4.2 กระทรวงสาธารณสุขสิงคโปร์ (Ministry of Health : MOH) และกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมสิงคโปร์ (Ministry of Trade and Industry Singapore : MTI) ประกาศคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดงานขนาดใหญ่ในสิงคโปร์ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 โดยแนะนำให้ผู้จัดงาน (Event Organizer) ยกเลิกหรือชะลอการจัดงานขนาดใหญ่ที่ไม่จำเป็นต้องออกไปก่อน (Cancel or Defer Non-Essential Large-Scale Events)
- 4.3 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 รัฐบาลสิงคโปร์มีการประกาศมาตรการป้องกันหลายระดับ โดย ณ ปัจจุบัน มีการประกาศมาตรการ COVID-19 Circuit Breaker ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันที่เข้มงวดขึ้น มีการปิดสถานที่ทำงานรวมถึงห้างร้านต่างๆ ทำให้ผู้ประกอบการค้าปลีกได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม รัฐบาลสิงคโปร์ได้ประกาศมาตรการช่วยเหลือธุรกิจสิงคโปร์หลายมาตรการ ภายใต้มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งสามแพ็คเกจ ซึ่งมีมูลค่ารวม 59.9 พันล้านเหรียญสิงคโปร์ นอกจากนี้ ยังมีการประกาศแพ็คเกจ E-Commerce Booster ที่ให้การสนับสนุนและผลักดันให้ผู้ประกอบการภาคค้าปลีกในสิงคโปร์ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจจากออฟไลน์เป็นออนไลน์ เพื่อให้ผู้ประกอบการค้าปลีกสามารถประกอบตัวได้ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก รวมถึง สามารถพัฒนาศักยภาพในการทำธุรกิจเพื่อการก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลได้พร้อมกันทั้งประเทศ

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงสิงคโปร์

เมษายน 2563